

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ "Д.А.ЦЕНОВ" - СВИЩОВ

Факултет "Производствен и търговски бизнес"	Катедра "Икономика и управление на туризма"
--	--

Утвърждавам:

Декан: .....
доц. д-р Светослав Илийчовски

Приета от ФС, с Решение № 13 от 2018-07-04 г
Приета от КС, с Решение № 20 от 2018-06-25 г

УЧЕБНА ПРОГРАМА

на

Учебна дисциплина

"Предприемачество в туризма"

Код на дисциплината: ФПТБ-КИУТ-М-319

Брой кредити по учебен план: (6)

Код на документа:
УД/УПР-ФПТБ-КИУТ-М-319
Версия:

Образователно-квалификационна степен:

МАГИСТЪР

Форма на обучение:

РЕДОВНА/ЗАДОЧНА/ДИСТАНЦИОННА

Език: **български**

I. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

Часове учебна заетост (семестър с продължителност 14 седмици)

Таблица № 1

Учебна заетост /аудиторна и извънаудиторна/	Редовна форма на обучение	Задочна форма на обучение	Дистанционна форма на обучение
1. Аудиторна заетост (АЗ)	56	28	56
1.1. Лекции			
- Присъствен период	42	21	3
- Синхронни и асинхронни онлайн лекции	0	0	39
1.2. Семинарни занятия			
- Присъствен период	14	7	1
- Синхронни и асинхронни онлайн консултации	0	0	13
2. Извънаудиторна заетост (ИАЗ)	94	122	94
2.1. Самостоятелна работа (50% от ИАЗ)	47	61	47
2.2. Академични задания (50% от ИАЗ)	47	61	47
2.2.1. Курсови разработки и проекти	47	61	27
2.2.2. Есета/доклади	0	0	0
2.2.3. Казуси и делови игри	0	0	0
2.2.4. On-line тестови и изпитни модули	0	0	20
Всичко:	150	150	150

Схема за формиране на крайната оценка по дисциплина

Таблица № 2

Критерий	Тежест на критерия (% от комплексната оценка)		
	Редовна форма на обучение	Задочна форма на обучение	Дистанционна форма на обучение
1. Изпълнение на ангажименти през семестъра, в т.ч.:	40	50	50
1.1. Посещение на учебни занятия	10	0	0
1.2. Семестриални контролни	0	35	35
1.3. Академични задания	30	15	15
2. Семестриален изпит Начин на осъществяване: Тест	60	50	50
Общо за дисциплината:	100%	100%	100%

II. АНОТАЦИЯ

2.1. Цел на курса

Учебната дисциплина "Предприемачество в туризма" въвежда в предизвикателния свят на бизнеса като представя най-общо концепцията за предприемачество и откриване на собствен туристически бизнес. Целта е да се изградят у студентите необходимите умения, предоставят основните знания и създадат успешни нагласи за започване на собствен бизнес. Акцентира се на спецификата при осъществяването на предприемаческа дейност в България, в частност - в сферата на туризма.

2.2. Предварителни изисквания

Учебното съдържание дава възможност да се получат методологически, методически и практически знания в областта на предприемачеството. За целта са необходими предварителна теоретична подготовка и практически умения, получени в курсовете по икономикс, право, въведение в туризма, икономика на туризма, счетоводство, маркетинг, финанси и др.

2.3. Използвани методи на преподаване

2.3.1 Редовна и задочна форма

В редовна форма на обучение на студентите се използват ролеви игри, дебати, казуси, презентации.

2.3.2 Дистанционна форма

В дистанционна форма на обучение на студентите се използват презентации, казуси, тестове.

2.4. Очаквани резултати

Знания: • притежава разширени и задълбочени теоретични и фактологични знания в областта на предприемачеството, включително свързани с най-новите постижения; • самостоятелно интерпретира придобитите знания в областта на предприемачеството, като ги свързва с прилагането на факти и чрез критично възприемане, разбиране и изразяване на предприемачески теории, концепции и принципи.

Умения: • владее методи и средства в областта на предприемачеството, позволяващи решаване на сложни задачи, свързани с разработването и реализирането на предприемачески стратегии, с организацията и управлението на предприемаческия процес, с разработването на предприемачески проекти, с оценка на риска от предприемаческите инициативи и др.; • прилага логическо мислене и проявява новаторство и творчески подход при решаване на нестандартни задачи в областта на предприемачеството. Компетенции: □

Самостоятелност и отговорност: • притежава способност за административно управление на сложни професионални дейности в областта на предприемачеството, включително на екипи и ресурси за осъществяване на предприемачески процеси и дейности; • поема отговорности при вземане на решения в сложни условия, при влиянието на различни взаимодействащи си и трудно предвидими фактори, влияещи върху планирането, организацията и управлението на предприемаческите процеси, дейности и проекти в туристическото предприятие; • проявява творчество и инициативност в процеса на планиране, организиране, реализиране и цялостно управление на предприемаческите процеси, дейности и проекти в туристическото предприятие. □

Компетентности за учене: • последователно оценява собствената си квалификация чрез преценка на придобитите до момента знания и умения в областта на предприемачеството и планира необходимостта от разширяване и актуализиране на професионалната си квалификация. □

Комуникативни и социални компетентности: • формулира и излага ясно и разбираемо идеи, проблеми и решения пред специалисти и неспециалисти, свързани с планирането, организацията и управлението на предприемаческите процеси, дейности и проекти в туристическото предприятие; • изразява отношение и разбиране по въпроси чрез използване на методи, основани на качествени и количествени описания и оценки на предприемаческите процеси, дейности и проекти в туристическото предприятие; • проявява широк личен мироглед и показва разбиране и солидарност с другите; • пълноценно общува на някои от най-разпространените европейски езици. □

Професионални компетентности: • прилага придобитите знания и умения в областта на предприемачеството в нови или непознати условия; • проявява способност да анализира в по-широк или интердисциплинарен контекст процеси, събития, връзки и взаимоотношения в областта на предприемачеството; • използва нови стратегически подходи; формира и изразява собствено мнение по проблеми от обществен и етичен характер, възникващи в процеса на планиране, организация и управление на предприемаческите процеси, дейности и проекти в туристическото предприятие.

III. РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ДИСЦИПЛИНАТА

1. Университет за национално и световно стопанство – София; 2. Икономически университет – Варна; 3. ВТУ “Св.св. Кирил и Методий” – В. Търново. 4. London Business School, UK. 5. Helsinki School of Economics, Finland. 6. University of Twente, The Netherlands.

IV. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Теми	Редовна форма на обучение		Задочна форма на обучение		Дистанционна форма на обучение	
	л	у	л	у	л	у
Тема I. Историческо развитие и основни концепции в предприемачеството						
1. Научни школи в сферата на предприемачеството. 2. Същност и характерни черти на съвременното предприемачество. 3. Кратка история на българското предприемачество. 4. Значимост и актуални измерения на съвременното предприемачество.	5.00	1.00	2.00	0.50	0.00	0.00
Тема II. Основни видове и форми на съвременното предприемачество						
1. Типология на предприемачеството. Особености и специфични измерения на основните видове предприемачество. 2. Предпоставки за развитие на предприемачеството. 3. Фактори и условия, влияещи върху предприемачеството. Обект и субект на предприемачеството. 4. Специфика на предприемачеството в сферата на туризма.	5.00	1.00	2.00	0.50	0.00	0.00
Тема III. Стартиране на предприемаческа инициатива. Предприемачески процес в туризма.						
1. Инициране на предприемаческа дейност. Предприемачески процес. 2. Организиране на собствен бизнес. Оценка на възможностите. Обосноваване на нова идея. 3. Анализ на среда и ресурси. Институционализация на предприемаческата дейност. 4. Предприемачески рискове в туризма.	5.00	1.00	3.00	1.00	1.00	0.00
Тема IV. Предприемачът - основни характеристики, условия за развитие, предизвикателства.						
1. Личностни характеристики на предприемача. 2. Очертаване на предявяваните към него нови изисквания.	5.00	1.00	2.00	1.00	0.00	0.00
Тема V. Предприемачески план						
1. Същност и съдържание. 2. Методически въпроси при съставяне на плана. Основни елементи на предприемаческия план.	5.00	2.00	3.00	1.00	1.00	0.00
Тема VI. Предприемаческо управление и стратегии в туризма						
	5.00	2.00	3.00	1.00	1.00	0.50

Теми	Редовна форма на обучение		Задочна форма на обучение		Дистанционна форма на обучение	
	Л	У	Л	У	Л	У
1. Същност, основни изисквания и фази на предприемаческото управление. 2. Методи и инструментариум за управление на предприемаческото предприятие. 3. Някои нови идеи за подобряване управлението на предприемаческото предприятие. 4. Същност и видове предприемачески прозорци. 5. Същност и обхват на предприемаческата стратегия. 6. Видове предприемачески стратегии – характеристика, особености, достоинства. 7. Разработване на предприемачески стратегии – методически аспекти.						
Тема VII. Институционална подкрепа и финансиране на предприемачеството в България						
1. Същност и видове подкрепа на предприемачеството. 2. Правителствени институции, насърчаващи предприемачеството в България. 3. Неправителствени организации и структури в помощ на предприемачеството у нас. 4. Кредитни институции в България, финансиращи предприемачеството. 5. Лизингови схеми за придобиване на производствено и др. оборудване. 6. Рисково финансиране на предприемаческата дейност.	6.00	3.00	3.00	1.00	1.00	0.50
Тема VIII. Възможности за финансиране на предприемачески проекти в туризма чрез структурните фондове на ЕС						
1. Структурни инструменти на ЕС 2. Стратегически програмни документи на ЕС. 3. Финансиране на предприемачески проекти в туризма чрез оперативните програми на ЕС.	6.00	3.00	3.00	1.00	1.00	0.00
Общо:	42	14	21	7	5	1

V. ИЗПОЛЗВАНИ УЧЕБНО-ТЕХНИЧЕСКИ СРЕДСТВА

Наименование на Учебно-техническото средство	Използвани учебно-технически средства по вид на занятията	
	Лекции	Семинарни занятия
1. Мултимедийни системи за презентиране	X	
2. Интернет	X	X
3. Специализирани програмни продукти:		
3.1	X	X

VI. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНИ МАТЕРИАЛИ И НОРМАТИВНИ ИЗТОЧНИЦИ

6.1. Основна литература

1. Гордън, М. Предприемачество 101, С., Локус Пъблишинг ООД, 2008.
2. Дойков, Д. Предприемачество и предприемачески проекти, С., НБУ, 2007
3. Дракър, П. Новаторство и предприемачество: практика и принципи. С., 1992.
4. Кънев, П., Христова, В. Предприемачество. Свищов, АИ Ценов, 2011

5. Маринов, Г., Мл. Велев, О. Гераскова. Икономика и конкурентоспособност на предприемаческата дейност, С., Информа Интелект, 2009.
6. Тодоров, К. Бизнес предприемачество – част 1 и 2, С., БАРМП, 2011.
7. Clydesdale, G. Entrepreneurial Opportunity – The right place at the right time, NY, Routledge, 2010.
8. Hisrich, R. D., Peters, M. P., & Shepherd, D. A.. Entrepreneurship (8th ed.). NY: McGraw-Hill/Irwin, 2010.

6.2. Допълнителна литература

1. Брансън, Р. Бизнес отвъд ограниченията, С., AMG, 2010.
2. Михалкова, Л. Психология на предприемаческата дейност. УИ Стопанство, С., 2010.
3. Переверзев, М.П., Лунева, А.М. Предприемателство и бизнес. М., 2010.
4. Христова, В. Предприемачеството. Теоретични основи и практически измерения. В. Търново. Абагар, 2013.
5. Enhancing Europe's Competitiveness Fostering Innovation-driven Entrepreneurship in Europe. World Economic Forum, June 2014
6. Entrepreneurship for development. Report of the Secretary-General, General Assembly, United Nations, 18 August 2014.
7. Kidder, D. The Startup Playbook: Secrets of the Fastest-Growing Startups From Their Founding Entrepreneurs. Chronicle Books, 2013.
8. Luidinga, R. Small Business Entrepreneurs in Europe: To which extent will the European Commission succeed in establishing a prosperous entrepreneurial environment? Erasmus University Rotterdam, 2014.
9. The Entrepreneurship 2020 Action Plan. Boosting innovation and Entrepreneurship in Europe.
10. The Missing Entrepreneurs 2015: Policies for Self-employment and Entrepreneurship. OECD Publishing, Paris, 2015.
11. Thiel, P., Masters, B. Zero to One: Notes Startups, or How to Build the Future. Crown Business, 2014.

6.3. Нормативни документи

1. Закон за насърчаване на заетостта.
2. Закон за данъците върху доходите на физическите лица.
3. Закон за защита на конкуренцията.
4. Закон за корпоративното подоходно облагане.
5. Закон за малките и средните предприятия.
6. Закон за местните данъци и такси.
7. Закон за туризма.
8. Търговски закон.

6.4. Интернет ресурси

1. Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средните предприятия.
2. Министерство на икономиката.
3. Министерство на туризма.
4. Комисия за защита на конкуренцията.
5. Българска асоциация на жените предприемачи.
6. Програма за млади предприемачи
7. Регионални центрове за подпомагане на стопанските предприемачи.
8. Фондация „SOS Предприемачи“.
9. Програма “Еразмус за млади предприемачи и др.

Съставил/и/: .....
(Проф. д-р Марияна Божинова)

.....
(Ас. д-р Павлин Павлов)

Ръководител катедра: .....
проф. д-р Марияна Божинова